12. Голицын Н.Н. Библиографический словарь русских писательниц 1759–1859. – СПб.: Типография В.С. Балашова, 1889. – 308 с.
13. Мезьер А.В. Русская словесность с XI по XIX столетия включительно. Библиографический указатель произведений русской словесности в связи с историей литературы и критики. Книги и журнальные статьи. –Ч. 2. – СПб.: Типография Альтшулера, 1902. – 652с.
14. [Рец.] Своим путём. Роман в четырёх частях (из записок современной девушки) Л.А. Ожигиной. - СПб., 1870 г. // Заря. – 1870. – № 11. – С. 174 – 186.
15. Ожигина Л. Своим путём. Роман (Из записок современной девушки). Часть первая// Отечественные записки. – 1869. – № 3. – С. 1–56.
16. [Рец.] Журналистика // Санкт-Петербургские ведомости. – 1869. – № 137. – С. 1 –2.
17. Ожигина Л. Своим путём. Роман (Из записок современной девушки). Часть вторая// Отечественные записки. – 1869. – № 5. – С. 59–86.
18. Ожигина Л. Своим путём. Роман (Из записок современной девушки). Часть третья// Отечественные записки. – 1869. – № 6. – С. 415–454.
19. Лобач-Жученко Б.Б. О Марко Вовчок. Воспоминания, поиски, находки. – К.: Дніпро, 1987. – 399 с.
20. Ожигина Л. Своим путём. Роман (Из записок современной девушки). Часть четвёртая // Отечественные записки. – 1869.– № 7. – С. 33–67.
21. Ожигина Л.А. Своим путём. Роман (Из записок современной девушки). – СПб., 1870. – 322 с.

Семікіна О.Л.

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ДВОКОМПОНЕНТНИХ СУБСТАНТИВНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ ТИПУ N+N В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Різноманітність структур, що виражають співвідношення ознаки та предмету в словосполученні, можна звести до набору певних моделей. В англійській мові таке співвідношення може реалізуватись в конструкціях N+N, NN, A+N, N's+N, N+of+N [1 с.8]. Слід відзначити, що наукові пошуки в галузі дослідження англійського атрибутивного словосполучення в другій половині XX століття були орієнтовані переважно на дослідження особливостей вираження ознаки за допомогою різних частин мови. Словосполучення структури N+N розглядалось як окремий випадок вираження ознаки предмета за допомогою іменника. Саме тому в роботах сучасних лінгвістів, присвячених розкриттю семантичних, морфологічних та структурних особливостей атрибутивних словосполучень, не приділялась необхідна увага дослідженню таких словосполучень, в яких і ядро, і модифікатор виражені іменниками в загальному відмінку.

Такі словосполучення отримали певне теоретичне освітлення в роботах вітчизняних та зарубіжних лінгвістів. Широко відомі роботи В.В.Бурлакової, Ю.О. Жлуктенко, Т.А. Яворської, Л.Дж. Александера, Х. Вайтхолла, П.Робертса, А. Хілла, в яких освітленні синтаксичні, семантичні та морфологічні особливості цих утворень Вивчаючи семантичні відносини між компонентами моделі, що вивчається, В.В. Бурлакова доходить висновку, що другий елемент, як правило, виражає більш загальне поняття, а перший – це поняття звужує, деталізу [2, с. 26]. Наприклад*: blood test, mother figure, February frost* (C.Blake).

М. Суон стверджує, що створення нових словосполучень типу N+N можливе тільки в тому випадку, коли ознака, що передається модифікатором, вже була описана за допомогою прийменникового словосполучення (можна сказати *a history book* або *an economics book*,але не можна вжити *a Venus book*, краще – *a book about Venus*[3, с.424]).

Проводячи дослідження глибинної структури субстантивних словосполучень, М.М. Антонович приходить до висновку, що семантичні відношення між елементами структури можуть бути посесивними, локативними, темпоральними, суб'єктивними, об'єктивними, тощо [4, с. 54].

А.Дж. Томсон і А.В. Мартіне розробили більш детальну класифікацію семантичних відносин між ядром та ад'юнктом. Вони вважають, що перший компонент структури може вказувати на місце знаходження другого (*city street, corner shop, country lane*); належність предмета або явища, вираженого другим іменником, предмету або явищу, вираженому першим, або на те, що другий компонент є складовою частиною першого (*college library, picture frame, garden gate*); матеріал, з якого зроблено предмет (*steel door, rope ladder, silk shirt*); час, коли має місце подія або явище, що виражається другим компонентом (*summer holiday, November fogs, Sunday paper*); призначення другого (*reading lamp, golf club; skating rink*); те, що має відношення або якимось чином пов'язано з другим (*detective/ murder/ mistery/ ghost/ horror/ spy story*)[5, 32].

Отже, незважаючи на наявність робіт, що розкривають особливості англійських атрибутивних словосполучень, саме асидентичні словосполучення, що складаються з двох іменників в загальному відмінку, не отримали достатнього освітлення в лінгвістичній літературі. Таким чином, актуальність цієї роботи полягає в необхідності з'ясування структурних особливостей словосполучення, що вивчається. *Метою* роботи є аналіз структури словосполучення N+N при регресивному розташуванні додаткових атрибутів.

Реалізація поставленої мети зумовила необхідність вирішення низки конкретних *завдань*:

- описати семантичну структуру словосполучення N+N

- дослідити сполучуваність ядра та ад'юнкта
- встановити набори моделей, за якими можуть розширюватись як ядро словосполучення, так і його модифікатор

Вивчення асидентичного субстантивного словосполучення дозволило встановити: як правило, це регресивні структури, ядром яких є другий іменниковий компонент. Вони характеризуються варіативністю об'єму та можуть мати декілька залежних елементів, виражених різними частинами мови*: a crisp new pound note; all the continental road signs; no lose position; African gold shares, final press conference, English amateur champion.*

В тому випадку, коли регресивне поширення структури відбувається за рахунок додавання декількох компонентів, що належать до різних частин мови, виникає питання про порядок розташування компонентів регресивної структури. В роботах ряду лінгвістів (А. Хілла, Робертса, С.Чартмана, В.В. Бурлакової, І.П. Іванової) освітлювалось питання порядку розташування компонентів регресивного поширення. Але при цьому словосполучення типу N+N розглядалось як один з варіантів регресивних словосполучень[6, с.62].

Так, в роботах В.В. Бурлакової, І.П. Іванової знаходимо посилання на спробу систематизації розташування препозитивних атрибутів А. Хіллом[7, с.137]. Вчений систематизує класи та підкласи слів, що беруть участь в преномінальній структурі, від ядра до зовнішньої межі групи, але його не цікавить структура N+N як така. Один з прикладів словосполучення з регресивним розташуванням шести ад'юнктів - *all the ten fine old stone houses.*, одним із складових елементів якого є структура N+N. На думку А. Хілла, найближча до ядра позиція буває зайнята означенням, вираженим іменником: *some French onion soup*, а кінцеве місце буває, як правило, зайняте предетермінантами, потім ідуть детермінанти, тобто артиклі або їх еквіваленти, потім числівники. Елементи, що знаходяться між згаданими елементами, – прикметники. Вчений наголошує на можливості вживання в преномінальній групі модифікаторів більшої кількості компонентів, ніж у наведеному прикладі[6, с.63].

Дещо відрізняється від вище описаної точка зору С. Чартмана. Він також виділяє шість позицій, що передують субстантивному ядру, але третя позиція від ядра зайнята словами типу many, четверта детермінантами, п'ята предетермінантами (словами типу all, half, both) і шоста позиція словами типу even [7, с. 138].

Ряд досліджень П.Робертса також присвячено порядку розташування преномінальних модифікаторів в атрибутивних словосполученнях. Вчений стверджує, що при наявності в групі детермінанта, прикметника та іменника порядок розташування компонентів буде такий: детермінант, прикметник, іменник, іменник: *a friendly trapeze artist*[6, с. 58].

Знайдені в ході нашого дослідження атрибутивні словосполучення з регресивним поширенням складаються переважно з 4–5 компонентів, порядок розташування яких близький до такого в класифікації П.Робертса.

Варто відмітити, що конфігурація регресивних словосполучень може змінюватись залежно від кількості лівосторонніх компонентів та їх морфологічного складу. Дані, зібрані в результаті дослідження художньої літератури сучасних англійських та американських письменників, дозволяють розробити таку класифікацію:

Art. /zero art.+N+N

the rubbish heap, the head waiter, the commodity market, the article review, Wimbledon fortnight, a season ticket, yesterday afternoon

Pron.+N+N

his baccarat table, no lose position, my commodity account, his fellow countrymen, its balance sheet, their Union problems

Num.+N+N

the First City Bank, the Second World War

Art./zero Art. +Adj.+N+N

the most recent press stories, African gold shares, the quiet Regency furniture, more glamorous flower girl, the proud papa t-shirt

Pron.+Adj.+N+N

our antique London clubs, his little Pye Pocketfone, his Swiss bank account, Standard Oil shares

Art./zero Art.+Adj.+Adj.+N+N

the young public relations officer, a poor little art dealer, a crisp new pound note

Дослідження структури атрибутивних субстантивних словосполучень вимагає урахування її дистрибутивних особливостей. Аналіз дистрибутивних ознак словосполучення, що вивчається, проведений Л.Б. Юшиною, свідчить про те, що при використанні будь-яких семантичних груп іменників можливе їх дистантне розташування. При цьому в інтерпозиції вживається обмежене коло частин мови, а саме: іменники в загальному та присвійному відмінках, прикметники, дієприкметники теперішнього та минулого часів*: US imperialist aggression; Cleveland, Ohio, judge; armament experimental establishmen;, snow fighting machine*[8, с. 14].

Розкриття дистрибутивних властивостей структури N+N вимагає з'ясування питання про відношення додаткових атрибутів до кожного з компонентів цієї моделі.

При дослідженні особливостей перекладу структури на українську мову І. Корунець описує моделі за якими може відбуватись розширення кожного з компонентів словосполучення.

В таких субстантивних словосполученнях як final press conference*, English amateur champion, striking mine workers* атрибутивні компоненти означують ядро, створюючи словосполучення структури **A+NN.** В словосполученнях *Democratic Party member, the government policy, toxic action results* атрибутивний компонент означує ад'юнкт, утворюючи разом з ядром структуру **AN+N** [9, с. 228]. Конфігурація двокомпонентних субстантивних словосполучень не обмежується тільки вищезгаданими структурами A+NN та AN+N. Вона може набувати форми N+AN (*US military bases, NATO nuclear weapons, UN General Assembly*), A+AN+N/AN *(major Western states interests, ten-*

kilometre international road race, thrilling second round replay, efficient public transport system, the Chechen fighters activities), AN+AN (*Big Business multi-national firms, First Aid Nursing Yeomanry, Old Age Pensioners Joint Committee*).

В цій класифікації не розглядаються моделі з дистантним розташуванням атрибута, що відноситься до ядра: *a new pound note, a small consolation prize, the most recent press stories.*

Щодо ад'юнкту, певний інтерес для дослідника можуть становити структури, в яких поширення ад'юнкта відбувається не за рахунок підрядних членів, а завдяки сурядним: *the Impressionist and Modern collection; Turnbull & Asser shirt; exploration and production licenses*. В нашому фактичному матеріалі таких словосполучень виявлено тільки декілька. Можливо, їх вивчення може стати темою окремого дослідження.

Виходячи з описаних вище структурних особливостей асидентичних субстантивних словосполучень, уявляється можливим узагальнити їх в класифікації, що пропонується:

1) непоширені**: N+N** (напр.: *the holiday luxury; room service; morning edition; the commodity market; the sports page*
2) з поширеним ядром (напр..:*the quiet Regency furniture; his little Pye Pocketfone, more glamorous flower girl*) словосполучення цієї групи можуть мати таку конфігурацію **A+NN** (*black rye bread; a well-established brokerage house*), **N+AN** (*US military bases, UN General Assembly*),
3) з поширеним ад'юнктом **AN+N** (напр.: *New York Times; South African gold shares; Saturday morning breakfas*t; **A+AN+N** (*the young public relation officer*)
4) з поширеними ядром та ад'юнктом: **AN+AN** (напр.: *variable speed electric motor*[8, с. 15]); **Pron.+N+Adj.N** (*some dipstick private investigator*; *the twenty-four hour neon bored sign*) **A+AN+N/AN** (*ten-kilometre international road race*).

Певний інтерес для дослідника являють ядерні словосполучення з правим розташуванням компонентів, ядром яких виступає один іменник, що має при собі означення у вигляді іменника.

Прогресивні субстантивні словосполучення мають морфологічні особливості, що відрізняються від особливостей регресивних. За спостереженнями І.П. Іванової, для іменників, що виступають ядром словосполучення з правим розташуванням залежних означень, найтиповішою є комбінація з прийменниковим словосполученням, що виступає в ролі ад'юнкта: *a candidate for the prize, the fruits of the labour, the number of students*[14]. Нами знайдено словосполучення, що дозволяють поширити цей висновок і на структури з двома іменниками: *life insurance for $1 million, a crisp salad in French bread, a return journey to the Clarendon, the sports page of the Times* (J. Archer).

В деяких випадках розширення структури може відбуватись в двох напрямках: *poor little art dealer like myself; a comfortable country house a few miles outside Newbury in Berkshire; exploration and production licences in the North Sea.*

Двостороннє розширення компонентів свідчить про те, що дане утворення виконує не тільки номінативну функцію, називаючи предмети, але й релятивну, яка виражає відносини між ними.

Як видно із наведених прикладів семантичний об'єм структури, що вивчається, може розширюватись за допомогою додавання до ядра інших частин мови як у препозиції , так і у постпозиції.

Резюме. Словосполучення типу N+N - це регресивні структури, ядром яких є другий іменниковий компонент. Вони характеризуються варіативністю об'єму та можуть мати декілька залежних елементів, виражених різними частинами мови.

Структура, що вивчається може бути нерозширеною, тобто складатись тільки з двох іменників або з двох іменників та пре детермінанта, та поширеною, тобто мати поширене ядро, поширений ад'юнкт, або поширені як ядро, так і ад'юнкт.

Семантичний об'єм структури, що вивчається може поширюватись за допомогою додавання до ядра інших частин мови як у препозиції, так і у постпозиції.

При наявності декількох атрибутів структура може змінювати конфігурацію і мати такий вигляд:

Art./zero art.+N+N:
Pron.+N+N
Num.+N+N
Art./zero Art. +Adj.+N+N
Pron.+Adj.+N+N
Art./zero Art.+Adj.+Adj.+N+N

Джерела та література

1. Демиденко Н.П Избирательная сочетаемость лексических элементов подъязыка космонавтики (на материале современного английского языка): Автореф. дис… канд. филолог. наук. Ленинградское отделение Института языкознания АН СССР. – Л., 1989. – 21 с.
2. Бурлакова В.В. Синтаксические структуры современного английского языка. – М.: Просвещение, 1984. – 112 с.
3. Swan M. Practical English Usage. – M. Vyssaja Skola. 1984. – 725 p.
4. Антонович М.М. Роль асидентичних субстантивних словосполучень типу NNN у стилістичному маркуванні тексту. Іноземна філологія. Республіканська збірка. Вип.88.– Львів, 1987. – С.78.
5. Thomson A.J. Martinet A.V.. A Practical English Grammar. - Oxford University Press. 1986. – 486p.
6. Burlakova V. Contribution of English and American Linguists to the theory of phrase. – M. 1971 – 105 p.
7. Иванова И.П., Бурлакова В.В., Почепцов Г.Г. Теоретическая грамматика современ-

ного английского языка. – М.: Высшая школа, 1981. – 285 с.
8. Юшина Л.Б. Структурно- семантические особенности словосочетаний, образованных по модеи “сущ”+“сущ” в современном английском языке. Автореф.дис… канд. филол. наук. – Львов. 1971. – 27 с.
9. Korunets I. Theory and Practice of Translation. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 448 с.

Фортунатова О.В.

ГЕРМЕНЕВТИЧЕСКИЙ МЕТОД Э.Д. ХИРША

Современный период в истории литературы характеризуется мощным всплеском литературно-критической мысли. Критика занимает позицию в авангарде гуманитарных исследований и оформляется в отдельное научное течение, которое имеет свою методологию. Критические методы исследования представляют собой на сегодняшний день синтез наиболее актуальных элементов философского, социологического, лингвистического и других мировоззрений. С этих позиций становится очевидным интерес, который сопутствует сегодня изучению критической методологии.

Данная статья посвящена изучению литературного метода герменевтической школы критики. В основе исследования лежит рассмотрение концепции американского литературоведа – герменевтика Э.Д. Хирша. Его литературно-критическая деятельность относится к современному периоду развития герменевтической традиции в США. Тем не менее, воззрения Э.Д. Хирша уже получили достаточно широкую известность как в Америке, так и за рубежом. Исследования его концепции отмечаются в работах П.П. Гайденко, А.С. Козлова, Е.А. Стругановой. Учитывая тот факт, что Э.Д. Хирш сравнительно недавно заявил о себе как представитель герменевтической школы критики в США, следует отметить, что его концепция в современном литературоведении изучена еще не достаточно глубоко. Открытым остается вопрос детального изучения методологии литературоведа - герменевтика и определения его положения среди современных представителей герменевтической традиции в США.

Целью данной статьи является подробный анализ герменевтического метода Э.Д. Хирша, который составляет основу его концепции достоверной интерпретации художественных произведений. Концепция и метод литературоведа исследуются на основе наиболее известных его трудов, посвященных герменевтике: «Достоверность интерпретации» (1967) и «Цели интерпретации» (1976).

Для достижения цели автор ставит перед собой следующие *задачи*: рассмотрение связи концепции Э.Д, Хирша с герменевтической традицией, изучение основных положений концепции литературоведа, подробный анализ герменевтического метода достоверной интерпретации с раскрытием его основных этапов.

Э.Д. Хирш – известный американский литературный критик и теоретик литературы. Его деятельности приходится на вторую половину 20 века. Этот период американского литературоведения известен появлением большого количества новых теорий и школ. Либеральное движение в защиту социальных прав и свобод в США не могло не отразиться на культурной жизни страны. Как известно, литература и искусство всегда наиболее четко отражают веяния времени и настроения масс. Характерной чертой литературы Америки XX века является поиск новых форм и методов. Данная тенденция в полной мере относится и к литературной критике. На вторую половину XX века приходится становление и развитие таких школ, как рецептивная критика, структурализм, деконструкция, феминистская критика, герменевтика.

В данной статье мы проанализируем методологические принципы герменевтической школы критики. Название школы восходит к древнему искусству толкования священных текстов и наследия античной литературы. «Герменевтика – «искусство понимания», толкования текстов, учение о принципах их интерпретации»[1, с.77].

Одним из представителей этой школы является Э.Д. Хирш. Он известен как продолжатель концепции «общей герменевтики» в рамках классической немецкой традиции. Этот выдающийся литературный критик и ученый внес весомый вклад в развитие литературоведческой науки в целом и герменевтики в частности. Один из наиболее авторитетных исследователей американского литературоведения 19-20 веков В.Б. Лейч писал о нем: «В ярко выраженной дискуссионной манере, твердолобо и безжалостно Хирш, хотя и в меньшем масштабе, сделал для герменевтики то, что Брукс сделала для «новой критики»: он определил основные проблемы и изложил в общедоступной форме ключевые положения этого критического течения»[2, с.192–193].

В основе концепции Э.Д. Хирша лежит принцип следования авторской воле и замыслу. Он считает, что критика, претендующая на теоретическую состоятельность, находится в прямой зависимости от достоверного истолкования значения текста. Под истолкованием, в свою очередь, подразумевается выявление смысла, заложенного автором. Хирш обосновывает необходимость выявления и признания принципов достоверной трактовки текста.

Ключевая идея в его учении – идея разделения «значения» и «значимости» текста, где первое–это константа, а второе–переменная величина с бесконечным потенциалом. Значение автор определяет как смысл текста, изначально заложенный автором. Это окончательный факт актуализации возможностей языка в соответствии с общепринятыми коммуникативными нормами. Значение, по мнению Хирша, остается неизменным как в плане индивидуальности, так и в плане историчности восприятия. Стабильность значения он противо-